

MOSSÈN RAMIRO VIOLA, EL MEU *PROFE* D'HISTÒRIA

Per: Jordi Curcó

Historiador i Periodista

El passat diumenge 23 de setembre, en una tòrrida tarda de la recent estrenada Tardor, i mentre baixava pel carrer La Palma per anar a la Catedral al funeral de Mn. Ramiro Viola González; venien al meu pensament records i imatges de qui havia estat el meu *profe* d'història del col·legi Episcopal i que anava acomiadar.

He de dir que *l'Epis*, llúia davant la nostra generació del 58 un grapat de professors i alhora capellans prou potents, com Mn. Blas, *profe* de Naturals; Mn. Serentill, de Matemàtiques; Mn. Calderó, de Francès; Mn. Biel, de Llatí; Mn. Arner, de Filosofia o el traspasat Mn. Viola, llicenciat en Història i que teníem per un *profe* singular, amb un tarannà proper i alhora reservat (difícil conjunció), que el feia diferent, tant, que fins i tot l'assignatura d'Història era –almenys per mi- una de les més atractives per com ell la impartia. Encara guardo el “*quaderno*” en el que ens va fer apuntar els noms de gairebé un centenar de indrets d'arreu del món que reivindiquen haver estat el bressol de Cristòfol Colom, que obria la ciutat de Gènova i tancava el petit poble de Tarroja de Segarra. Mn. Viola ens feia viure la història amb els més petits detalls i anècdotes, potser per això jo li dec també a ell la meva dèria per la recerca històrica o almenys el fet d'haver-me despertat l'interès per saber del passat. Recordo també aquells dies d'exàmens i com abans de començar-los ens recomanava no copiar, però ho feia amb una original cantarella que repetíem tots amb veu alta i que deia així: “*Tanta culpa tiene el que copia, como el que se deja copiar, el que mira como el que se deja mirar....*”.

El bisbe de Lleida, que va presidir la Missa exequial concelebrada amb una bona colla de mossens companys de Mn. Viola, l'evocà en la seva homilia com a cofundador i primer director del Col·legi Episcopal, en una molt agosarada i encertada iniciativa educativa promoguda pel bisbe Aurelio del Pino l'any 1958, ara fa 60 anys. Quan vaig començar d'alumne al col·legi - en fa una bona colla d'anys- Mn. Viola n'era el director.

Recordà el bisbe Salvador el seu treball ministerial com a capellà de la *Clínica del Perpetuo Socorro* durant més de 30 anys, atenent espiritualment als malats ingressats i els seus familiars. També com a prior eclesiàstic de la Congregació de la Sang que exercí gairebé durant tota la seva vida sacerdotal, sense faltar mai a la benedicció dels Tres Tombs per Sant

Antonio Abat, ni a la Processó del Sant Enterrament, la nit del Divendres Sant.

De l'homilia, voldria destacar la referència que de Mn. Viola feu el nostre bisbe, significant la seva valuosa aportació com a historiador i autor de diverses publicacions i llibres que haurien de ser referents: *“La nostra Diòcesi no li agrairà mai prou a Mn. Viola tot el que ha fet per la recerca i la investigació històrica de l'Església de Lleida”*. Va encertar-ho de ple Mons. Giménez al reivindicar de fet la figura de Mn. Viola, posant en valor la seva obra, tal vegada oblidada i potser també per molts ignorada. Només cal enumerar alguns dels títols publicats per aquest capella, historiador i escriptor cristià, per adornar-nos-en de la seva vàlua: *“Una església en tensió. Lleida S. XIX”*, sobre la vida i obra de Santa Teresa Jornet i el seu oncle, el beat P. Francesc Palau; els dos extraordinaris volums de la *“Història de la Congregació de Carmelites Missioneres Teresianes”*, les filles del P. Palau o les impressionats *“Memòries de Planes viscudes (1936) o un juliol que ha fet història”* i la seva obra màxima *“El martirio de una Iglesia- Lleida 1936-1939”* un voluminós llibre de 560 pàgines dedicat a la persecució religiosa del 36 al 39, font de les més valuoses i completes aportacions dins el procés de beatificació dels màrtirs lleidatans. Totes aquestes obres van ser editades en imprentes reconegudes, però per altres treballs menors era ell mateix qui feia d'impressor, d'editor i distribuïdor, repartint-les entre companys sacerdots i amics. Jo era un dels afortunats que gaudia d'aquestes edicions gairebé clandestines de Mn. Viola: *“Jordi, acabo de publicar aquest treball, a veure si t'agradarà”*, em deia quan me'ls portava i no volia que se'n fes cap ressò: *“Fes el que vulguis i no cal que surti res a cap diari”*. Però jo no sempre li respectava la seva voluntat i alguna cosa escrivia per a fer-ne un merescut ressò i elogiar aquells treballs de recerca història que jo rebia content i llegia amb deliri, emprant-los també com a bibliografia dels meus treballs i investigacions i guardant-los com un “tresor” del meu estimat *profe* d'Història. Aquí en teniu alguns títols: *“El Seminari Diocesà de Lleida, Pinzellades històriques”* dos volums; *“A l'entorn de la Seu Vella”*, *“Al voltant de la capella de Sant Jaume del Peu del Romeu”* o també els dos volums d'*“Advocacions Marines de Lleida”*.

Mn. Viola era tot bondat, home discret, humil i amb un tarannà reservat, que potser el feia distant tot i no ser-ho. Estic convençut que ell patia interiorment per la indiferència amb la que de vegades eren rebudes les

seves publicacions en àmbits diocesans i potser per això mateix, quan li semblava, les imprimia i distribuïa entre aquells que sabia que l'estimàvem a ell i en valoraven la seva obra. Mai però vaig sentir-li cap retret.

Al final de les exèquies i com s'acostuma a fer en els enterraments dels mossens, el nou secretari general del bisbat Juan Luís Salinas va llegir la biografia de Mn. Viola, recordant el seu bressol a Algerri el 26 de desembre de 1923 (tenia 94 anys); n'estava molt d'orgullós del seu poble!. La nota biogràfica ens il·lustrava de que havia format part del "Circulo de Investigadores Históricos" creat per l'església espanyola de Santiago i Montserrat de Roma l'any 1970, motiu pel qual investigà i molt a l'Arxiu del Vaticà i que posteriorment fins el 2002, seria arxiver del bisbat de Lleida, on treballà de valent. Tampoc es va dir, però va ser també un destacat soci de l'Acadèmia Mariana, havent estat guardonat amb el Premi de Prosa en diversos Certàmens Marians. Queda dit!

Però voldria acabar amb una altra dada biogràfica, la del seu ingrés al Seminari de Lleida l'any 1946 recent arribat del Servei Militar, que havia fet a Melilla durant quatre llargs anys (això no és va dir). En aquella caserna a l'Àfrica, havia conegut al soldat Miquel Curcó, el meu pare ja traspasat, amb qui va travar una bona amistat que sempre van conservar. Tant fou així, que quan l'abril de l'any 1954 el meu pare es va casar amb la meva mare Pilar Pueyo, Mn. Viola oficià a l'església de Sant Llorenç la boda del seu amic Miquel i 50 anys després, en la celebració de les Noces d'Or, tornà a casar-los, el mateix dia i a la mateixa església: No ha d'estranyar gens ni mica la meva simpatia per Mn. Viola, el company de Mili del meu pare i el meu *profe* d'Història.